

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/98/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212211398
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2212211398.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v právnej veci navrhovateľa: O. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. I. B. XX/X, E., proti odporcom: 1. R. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. I. B. XX/X, E., 2. mal. L. F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, o zapretie otcovstva, na odvolanie odporcu 1 proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 29.09.2014, č.k. 10P/96/2012-64, v časti o náhrade trov konania štátu, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti tretieho odseku výroku, ktorou bola odporkyni v 1. rade - matke uložená povinnosť zaplatiť na účet okresného súdu 229,70 Eur z titulu náhrady trov štátu do troch dní od právoplatnosti uznesenia r u š í a v zrušenom rozsahu vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa, ktoré vydal vyšší súdny úradník upravil učtáreň súdu, aby do troch dní od právoplatnosti uznesenia vrátila navrhovateľovi zostatok nespotrebovaného preddavku na znalečné zo zálohy zloženej pod pol. reg. D14 53/2013 vo výške 100,- Eur. Druhým odsekom výroku rozhodol, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Tretím - odvolaním napadnutým výrokom uložil odporkyni v 1. rade povinnosť nahradiť štátu trovy konania vo výške 229,70 Eur na účet súdu do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v predmetnom konaní ide o zapretie otcovstva, v ktorom k objektívnemu posúdeniu veci v rámci konania boli potrebné znalosti z oblasti genetiky, odvetvie analýza DNA a preto súd vo veci nariadil dokazovanie znalcom z odboru genetiky, odvetvie analýza DNA, znalcom Doc. RNDr. Vladimírom Ferákom, Csc. a navrhovateľa zaviazal na zloženie zálohy na znalecké dokazovanie. Na žiadosť znalca súd priznal znalcovi preddavok na znalecké dokazovanie vo výške 200,- Eur, ktorý bol vyplatený znalcovi z preddavku zloženého navrhovateľom pod pol. reg. D14 53/2013. Znalec potom predložil znalecký posudok spolu s vyúčtovaním znaleckej odmeny a súd uznesením zo dňa 14.10.2013, č.k. 10P/96/2012-43 priznal súdnemu znalcovi odmenu za vyhotovenie znaleckého posudku v celkovej výške 429,70 Eur, pričom po odpočítaní preddavku, ktorý mu už bol poskytnutý bola znalcovi vyplatená zostávajúca časť odmeny vo výške 229,70 Eur zo štátnych finančných prostriedkov. Vo veci samej súd rozhodol rozsudkom zo dňa 03.02.2014 a určil, že navrhovateľ nie je otcom maloletého L. F. R. (odporcu 2) z matky R. R. (odporkyňa 1). Súčasne vyslovil, že o trovách rozhodne do 30 dní od právoplatnosti vo veci samej. Následne samotné rozhodnutie potom súd prvého stupňa odôvodnil s použitím § 151 ods. 1, 2, 3 O.s.p., § 137 O.s.p., § 140, § 141 ods. 1, 2, § 142 ods. 1, § 145, § 148 ods. 1 a § 150 ods. 1 O.s.p. Vecne potom rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade by mal navrhovateľ vzhľadom na svoj úspech v konaní právo na náhradu trov konania, ktoré mu v konaní vznikli, išlo o sumu 66,- Eur za zaplatený súdny poplatok za návrh na zapretie otcovstva a sumu 200,- Eur, ktorá bola použitá ako preddavok na úhradu znalečného. Navrhovateľ síce zložil preddavok 300,- Eur, avšak o sume 100,- Eur súd rozhodol, že mu ich vracia. Celkovo tak by navrhovateľ mal právo na náhradu trov konania vo výške 266,- Eur, na ktoré však súd odporkyňu v prvom rade nezaviazal s prihliadnutím na osobitný charakter

konania a že by išlo o citeľný zásah do sociálnej a majetkovej sféry odporcov 1 a 2. Súd teda úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania s použitím § 150 ods. 1 O.s.p. nepriznal.

Na druhej strane pokiaľ ide o trovy štátu, ktoré štát počas konania platil na ich úhradu zaviazal výlučne odporkyňu v 1. rade. Poukázal na výsledok konania ako aj na to, že na odporcu 2. rade sa vzťahuje zákonné oslobodenie podľa Zákona o súdnych poplatkoch, preto súd analogicky postupoval aj pri rozhodnutí koho zaviazá na úhradu trov konania. Na druhej strane pokiaľ ide o trovy konania štátu, ktoré štátu počas konania platil na ich úhradu zaviazal výlučne odporkyňu v 1. rade. Pri trovách konania zväžil samotný charakter konania majúca na zreteli jeho osobitnú povahu a dbal na to, aby rozhodnutie o trovách konania bolo spravodlivo usporiadané.

Proti tomuto rozhodnutiu len v časti, ktorou súd uložil odporkyňi v 1. rade zaplatiť trovy štátu podala odvolanie odporkyňa 1 namietajúc, že je dlhodobo práceneschopná a to od 12.01.2014, z ktorého dôvodu jej príjem predstavuje len nemocenské dávky vo výške približne 228,- Eur. Má vážne zdravotné problémy, z ktorého dôvodu pre zlý zdravotný stav si nemôže finančne vypomôcť ani náhodnými brigádami, resp. inými prácami. Okrem toho spolu s navrhovateľom im bola poskytnutá pôžička na dom, v ktorom býva spolu s deťmi, avšak túto pôžičku po dohode s navrhovateľom spláca výlučne sama, nakoľko navrhovateľ sa so spoločnej domácnosti odsťahoval. Mesačná splátka pritom predstavuje 230,- Eur. Aktuálne prebieha ich rozvodové konanie s navrhovateľom, teda bez právoplatného rozsudku o rozvode je ona a jej maloletý syn posudzovaní spoločne s manželom, ktorý je zárobkovo činný, avšak už od roku 2012 zdieľa spoločnú domácnosť s inou partnerkou a do spoločnej domácnosti vôbec ničím neprispieva. Ďalej poukázala na jej celkové príjmy, ktoré tvoria nemocenské dávky vo výške 220,- Eur, rodičovský príspevok na mal. L. v sume 23,- Eur, tzn. že celkovo 243,- Eur, ktoré príjmy ledva pokrývajú len najnevyhnutnejšie základné potreby na ich živobytie, v čom sú samozrejme zahrnuté okrem stravy aj výdavky na energie. Čo sa týka už spomenutého úveru s týmito splátkami jej od práceneschopnosti pomáhajú rodičia, ktorí splátku za ňu zatiaľ platia. Pokiaľ vážne neochorela vždy bola zamestnaná a svoje výdavky znášala sama.

Kolíznym opatrovníkom a navrhovateľom odvolanie nepodali.

Navrhovateľ k doručenému odvolaniu odporkyne v 1. rade podal písomné vyjadrenie a žiadal ho ako irelevantné zamietnuť z dôvodov, že ich manželstvo bolo medzičasom právoplatne rozvedené. Polovicu pôžičky na dom splatil sám a druhú časť podľa dohody má splácať jeho bývalá manželka, čo je logickým postupom. Lekárske správy ohľadne chrbtice a sluchu preukazujú len na bežný stav matky dieťaťa, ktorý nezakladá nárok na priznanie ZŤP alebo invalidného dôchodku. Taktiež lekárska správa ohľadne karcinómu je označená ako suspektná, čiže podozrenie, ktoré lekári nijako nepotvrdili. Ohľadne pracovnej neschopnosti ide o primerané zabezpečenie k výške príjmov. Zároveň uviedol, že aj on je invalidným dôchodcom so zlým zdravotným stavom a aj vďaka bývalej manželke. Tiež to, že ako žije a finančne jej pomáha matka a mimovládne organizácie je nesporné. V jeho polovičke domu žije s ňou cudzí muž, ktorý by jej mal aj finančne prispievať na chod domácnosti.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníčkou konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), teda v časti, v ktorej bola odporkyňi v 1. rade uložená povinnosť nahradiť trovy štátu, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti je nevyhnutné zrušiť a v tomto rozsahu mu vec vrátiť na ďalšie konanie.

V zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Vyššie citované ustanovenie upravuje náhradu trov konania, ktoré vznikli štátu. Štát má podľa neho právo na náhradu trov, ktoré platil, avšak iba proti takému účastníkovi, u ktorého nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov a iba vo výške zodpovedajúcej pomeru úspechu podľa výsledkov konania. Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak na strane účastníka sú splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, trovy, ktoré by inak podľa výsledku konania pripadali na tohto

účastníka, znáša štát. Nie je pritom rozhodujúce, či účastníkovi bolo rozhodnutím súdu priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, ale to, či sú splnené podmienky pre priznanie oslobodenia podľa § 138 O.s.p.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa sa otázkou prípadného oslobodenia odporkyne v 1. rade - matky od súdnych poplatkov nezaoberal, urobil tak, iba vo vzťahu k odporcovi v 2. rade. Matka v priebehu konania pred súdom prvého stupňa nepožiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, ale podala odvolanie s poukazom na jej majetkové pomery, sociálnu situáciu a jej zdravotný stav, pričom podľa obsahu odvolania treba usudzovať i na možnosť, že ním mienila žiadať o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vychádzajúc z cit. ust. § 148 ods. 1 O.s.p., bolo ale nevyhnutným, aby sa prvostupňový súd v rozhodnutí, ktorým zaviazal odporkyňu v 1. rade na zaplatenie náhrady trov konania štátu, s poukazom na znenie cit. § 148 ods. 1 O.s.p. vysporiadal s otázkou naplnenia zákonného predpokladu pre priznanie náhrady trov konania štátu voči účastníkovi, ktorým je, že na strane daného účastníka nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z odôvodnenia preskúmaného uznesenia nie je možné zistiť, či prvostupňový súd vôbec sa predbežne zaoberal touto otázkou a či skúmal, či v čase rozhodovania o náhrade trov štátu preskúmaným uznesením boli alebo neboli splnené podmienky pre oslobodenie v dotknutom prípade matky od súdnych poplatkov. Jeho rozhodnutie, ktorým matku zaviazal zaplatiť náhradu trov konania štátu s poukazom na § 148 ods. 1 O.s.p. by nasvedčovalo tomu, že u nej nezistil tieto predpoklady, avšak v odôvodnení rozhodnutia absentuje myšlienkový postup prvostupňového súdu, na základe ktorého k takémuto záveru dospel, rovnako ako i odkaz na prípadné dôkazy, z ktorých takýto záver vyvodil.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku a v spojení s ust. § 167 ods. 2 O.s.p. i uznesenia, súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane vyslovil názor, že každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 36 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie cit. ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Takéto odôvodnenie musí teda obsahovať i uznesenie súdu a to i v časti, ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov konania. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia - musí byť teda preskúmateľné.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu s vyššie uvedeným je zrejmé, že prvostupňový súd sa popísanými zákonnými kritériami pre odôvodnenie rozhodnutia náležite neriadil. Z jeho rozhodnutia totiž nie je možné zistiť podstatné a relevantné skutočnosti - naplnenie zákonných podmienok pre priznanie náhrady trov konania štátu voči navrhovateľke.

Keďže odôvodnením rozhodnutia v rozpore s cit. ust. § 157 ods. 2 O.s.p. došlo k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom, odvolací súd s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bola odporkyňa v 1. rade uložená povinnosť zaplatiť náhradu trov konania štátu, zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní je posúdiť odvolanie matky podľa jeho obsahu, prípadne ide o žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, rozhodnúť o nej a až následne po vyhodnotení naplnenia zákonných podmienok pre priznanie náhrady trov konania štátu v zmysle § 148

ods. 1 O.s.p., za týmto účelom i po prípadnom doplnení dokazovania vo veci v tejto časti opätovne rozhodnúť s tým, že rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.